

Sivistystoimen tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2021

Sivla 24.02.2022 § 18
459/02.02.02/2021

Valmistelijat: sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen puh. 040 0542062, tulosaluejohtajat, taloussihteerit Anita Lahtinen puh. 040 8471070

Sivistystoimen tulosalueet ovat toimittaneet vuoden 2021 toimintakertomuksensa. toimintakertomuksessa on arvioitu vuoden 2021 toimintaa talousarviossa asetettuihin toiminnallisiin tavoitteisiin ja tunnuslukuihin. toimialan toimintakertomus on esityslistan liitteenä.

Talouden toteumasta on annettu selvitys pykälätekstissä ja pitkä tuloslaskelma tulosalueittain sekä koko toimiala yhteensä. Raportti kustannuspaikoittain on tulot-menot-netto. Toiminnalliset tavoitteet on puolestaan arvioitu tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Hallinnon tulosalueelle määritellyn tavoitteen, Kuntavaalien jälkeen valitun sivistyslautakunnan perehdyttämisen jatkaminen ja päätöksenteon tukeminen, arvioinnin on tehnyt sivistysalutakunta puheenjohtajan johdolla.

Lautakunnan käsittelyssä oleva toimintakertomus on ulkoasultaan ja sisällön laajuuden yms. erilainen kuin valtuustolle toimitettava. Tunnusluvut voivat myös vielä muuttua; tilinpäätösvalmistelun ollessa vielä keskeneräinen.

Sivistystoimialan merkittävimmät ylitykset ja alitukset tulosalue- ja toimialatasolla on käsitelty lautakunnassa 3.2.2022 §. Kaupunginvaltuusto käsittelee asiaa kokouksessaan 21.2.2022.

Sivistystoimen merkittävimmistä ylityksistä ja alituksista on koottu taulukko.

Toimintatuotot	Ylitys	Alitus
Varhaiskasvatus		
Myynti- ja maksutuotot ylittivät ennakoitua; kuntapaikkoja myyty ennakoitua enemmän muille kunnille; asiakasmaksutuottoja kertyi arvioitua enemmän	89 000	
Hankerahoituksella saaduista avustuksista osa jaksotettu vuodelle 2022		209 000
Perusopetus		
Hankeavustuksia saatu ennakoitua vähemmän ja kun osa jaksotetaan vuodelle 2022 alitus näkyy vuodelle 2021		360 000
Lukiokoulutus		
Hankeavustuksia ennakoitua vähemmän		30 000
Elämänlaatu palvelut		
Lukukausi- ja opintomaksut /opistot/ toteutunut arvioitua pienempänä		16 000
Myyntituotot/ liikuntapalvelut/uimahalli asiakasmaksutuotot		15 000
Saadut avustukset; osa jaksotettu v. 2022	39 000	
Toimintakulut		
Henkilöstökustannukset:		
Perusopetuksessa hankkeita arvioitua vähemmän		260000

Palvelujen ostot:		
Varhaiskasvatus		
Varhaiskasvatuksessa palvelujen ostot alittuivat		193000
Perusopetus		
Kotikuntakorvauksiin varatut määrärahat ylittivät noin 270 000 eurolla. Perusopetuksen oppilaita on sijoitettu mm. lastensuojelulain perusteella muihin kuntiin. Laskuja on kertynyt myös sairaalaopetuksesta. Vuonna 2021 on ollut paljon lyhytaikaisia sairaalaopetusjaksoja ja niiden päivähinta on pitkäaikaista jaksoa korkeampi.	270 000	
Puhtaanapitopalvelut Aterialta; Koronan aiheuttama puhtaustason nosto /tehostettu puhtauspalvelu	95 000	
Matkustus- ja kuljetuspalvelut; Koulukuljetusten kustannukset alittuivat 340.000 euroa johtuen yhtäältä koulukuljetusten kilpailutuksesta ja toisaalta oppilaiden etäopetuksesta keväällä 2021. Kilpailutuksesta johtuva säästö syksyn 2021 osalta on noin 70.000 euroa ja vuositasolla noin 150.000 euroa. Vuoden 2021 talousarviota tehtäessä oletettiin kuljetuskustannusten nousevan indeksikorotusten ja voimassa olleiden sopimusten mukaisen kustannustason säilymisen vuoksi, mutta näin ei käynytäkään.		340 000
Lukiokoulutus		
Ateriapalvelut; etäopetus ja opiskelijamäärän ennakoitua suurempi väheneminen		41 000
Elämänlaatupalvelut		
Puhtaanapitopalvelut; koronarajoitustoimien vaikutuksista johtuvaa esim. uimahallin sulkujakso		27 000
Toimistopalvelujen alitus; koronarajoitustoimien vaikutuksista johtuvaa kassa- ja kahviopalvelujen ostot uimahallilta		20 000
Avituksesta ostettavat hankkeet toteutuneet noin 40 000 arvioitua vähemmän.		40 000
Aineet, tarvikkeet, tavarat		
Perusopetus		
Hoitotarvikkeet; kasvomaskit ja käsidesit	37 000	
Sisäiset huoneistojen vuokrat		330 000
Sisäiset kiinteistöhuoltopalvelut	338 000	
Lukiokoulutus		
Avustukset		
Varhaiskasvatus		
Avustukset kotitalouksille (kotihoitontuki, yksityisen hoidon tuki): käyttö arvioitua vähäisempää; alle 3v lasten määrä		118000
Elämänlaatupalvelut		
Avustukset; koronarajoitustoimien vaikutukset järjestöjen ja ryhmien toimintaan		51 000

Riskien hallinta ja arviointi on sisällytetty toimintakertomukseen.

Talousarvion tavoitteiden mukaisten painopisteiden toteutumisen arviointi käsitellään lautakuntatasolla eivätkä painopistealueet siirry kaupunginhallitukseen / -valtuustoon. Elämänlaatupalvelujen yksikkökohtaiset toiminnan ja tavoitteiden arvioinnit käsitellään lautakuntatasolla eivätkä myöskään ne siirry kaupunginhallitukseen / -valtuustoon.

Tavoitteiden toteutuminen arvioidaan liitemateriaalissa. Liitemateriaalissa ovat myös keskeiset suoritiedot ja kustannustiedot/suorite. Jäljempänä selosteosassa on yleiskatsaus sivistystoimialan toimintaan vuoden 2021 osalta

Vuoden 2021 talousarvion laadinnan yhteydessä asukaslukuna on käytetty 19947 asukasta. Tilinpäätöksen asukaslukuna on käytetty puolestaan 19770, joka on ennakkollisen väestötiedon mukainen ja alhaisempi kuin talousarvion laadinnassa käytetty luku.

Toimialan osalta tulot alittuivat noin 395 000 euroa. Suurimmat alitukset ovat tilillä Tuet ja avustukset; 463 000 euroa. Satuja avustuksia on jaksotettu vuodelle 2022, koska koronarajoituksista johtuen eri hankkeisiin kohdistuvia toimenpiteitä ei ole voitu järjestää vuoden 2021 aikana. Saadut avustukset yleensä jaksottuvat kahdelle tai kolmelle kalenterivuodelle ja näin hankkeiden jaksotusta on mahdollista tehdä. Myyntituotot ylittyivät myös noin 52 000 euroa johtuen varhaiskasvatuksen ennakoitua suuremmasta asiakaspaikkojenmyynnistä muille kunnille. Muutoin toimintatuotot koko toimialalla olivat lähes ennakoidun mukaiset.

Toimintakulut alittuivat 720 000 euroa (toteumaprosentti 98,12 %). Suurimmat kulujen alitukset ovat henkilöstökuluissa, avustuksissa ja muissa toimintakuluissa. Henkilöstökulujen alitus on yhteydessä hankkeisiin saatuihin avustuksiin ja jaksotukseen. Kaikki hankkeet eivät toteutuneet ennakoidusti, joten se vaikuttaa kulupuolelle. Avustuksissa puolestaan perheille maksettava kotihoidon tuki jatkaa laskuaan. Lisäksi myös järjestöille myönnettävät avustukset eivät toteutuneet ennakoidusti, koska järjestötoimintaa ei ollut vuoden 2021 aikana mahdollista järjestää aikaisempien vuosien tapaan. Muihin toimintakuluihin kirjautuvat sisäiset vuokrat myös alituivat selkeästi.

Toimintakate koko sisivistysoimialalla alittui noin 325 000 euroa, toteumaprosentti 99.07 %.

Alla on kirjanpitoraportit 15.02.2022 koko toimiala ja sen jälkeen kukin tulosalue erikseen.

Koko toimiala

	Budjetti	Bu- muutos	Ta+Lta1	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
	2021	2021	2021	2021 01- 12		€
***SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	712 770	-180 000	532 770	584 593	109,73	-51 823
Myyntituotot (sisäiset)				36 883		-36 883
Maksutuotot	954 800	-50 000	904 800	911 850	100,78	-7 050
Tuet ja avustukset	1 346 240	74 000	1 420 240	957 211	67,4	463 029
Muut toimintatuotot	334 000		334 000	306 159	91,66	27 841
Toimintatuotot	3 347 810	-156 000	3 191 810	2 796 696	87,62	395 114
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-22 569 060	-123 000	-22 692 060	-22 465 749	99	-226 311
Palvelujen ostot	-8 459 360		-8 459 360	-8 386 030	99,13	-73 330
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-904 540		-904 540	-927 848	102,58	23 308
Avustukset	-833 500	30 000	-803 500	-634 310	78,94	-169 190

Muut toimintakulut	-5 433 230		-5 433 230	-5 158 726	94,95	-274 504
Toimintakulut	-38 199 690	-93 000	-38 292 690	-37 572 663	98,12	-720 027
Toimintakate	-34 851 880	-249 000	-35 100 880	-34 775 968	99,07	-324 912
Vuosikate	-34 851 880	-249 000	-35 100 880	-34 775 968	99,07	-324 912
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-253 490		-253 490	-246 814	97,37	-6 676
Poistot ja arvonalentumiset	-253 490		-253 490	-246 814	97,37	-6 676
Tilikauden tulos	-35 105 370	-249 000	-35 354 370	-35 022 782	99,06	-331 589
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-35 105 370	-249 000	-35 354 370	-35 022 782	99,06	-331 589

Sivistystoimen hallinto

	Budjetti	Bu- muutos	Ta+Lta1	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
	2021	2021	2021	2021 01- 12		€
***SIVISTYSTOIMEN HALLINTO						
Toimintatuotot						
Tuet ja avustukset	200		200	831	415,32	-631
Muut toimintatuotot	240		240	242	100,83	-2
Toimintatuotot	440		440	1 073	243,78	-633
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-187 210		-187 210	-217 089	115,96	29 879
Palvelujen ostot	-61 990		-61 990	-34 934	56,35	-27 056
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 900		-2 900	-4 301	148,33	1 401
Muut toimintakulut	-5 890		-5 890	-15 150	257,22	9 260
Toimintakulut	-257 990		-257 990	-271 474	105,23	13 484
Toimintakate	-257 550	0	-257 550	-270 401	104,99	12 851
Vuosikate	-257 550	0	-257 550	-270 401	104,99	12 851
Tilikauden tulos	-257 550	0	-257 550	-270 401	104,99	12 851
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-257 550	0	-257 550	-270 401	104,99	12 851

Varhaiskasvatus

	Budjetti	Bu- muutos	Ta+Lta1	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
	2021	2021	2021	2021 01- 12		€
***VARHAISKASVATUS						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	15 000		15 000	69 224	461,49	-54 224
Maksutuotot	631 030	-20 000	611 030	646 496	105,8	-35 466
Tuet ja avustukset	169 370	164 000	333 370	208 637	62,58	124 733
Muut toimintatuotot	110 040		110 040	122 576	111,39	-12 536
Toimintatuotot	925 440	144 000	1 069 440	1 046 932	97,9	22 508
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-7 147 500	-203 800	-7 351 300	-7 402 758	100,7	51 458
Palvelujen ostot	-2 022 490		-2 022 490	-1 846 332	91,29	-176 158
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-124 230		-124 230	-124 127	99,92	-103
Avustukset	-660 000	60 000	-600 000	-480 961	80,16	-119 039
Muut toimintakulut	-1 024 880		-1 024 880	-1 032 247	100,72	7 367
Toimintakulut	-10 979 100	-143 800	-11 122 900	-10 886 425	97,87	-236 475
Toimintakate	-10 053 660	200	-10 053 460	-9 839 492	97,87	-213 968

Vuosikate	-10 053 660	200	-10 053 460	-9 839 492	97,87	-213 968
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 110		-14 110	-17 276	122,44	3 166
Poistot ja arvonalentumiset	-14 110		-14 110	-17 276	122,44	3 166
Tilikauden tulos	-10 067 770	200	-10 067 570	-9 856 768	97,91	-210 802
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-10 067 770	200	-10 067 570	-9 856 768	97,91	-210 802

Perusopetus

	Budjetti	Bu- muutos	Ta+Lta1	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
	2021	2021	2021	2021 01- 12		€
****PERUSOPETUS						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	347 370		347 370	350 167	100,81	-2 797
Myyntituotot (sisäiset)				17 125		-17 125
Maksutuotot	49 200		49 200	50 188	102,01	-988
Tuet ja avustukset	975 670		975 670	618 294	63,37	357 376
Muut toimintatuotot	170 420		170 420	138 309	81,16	32 111
Toimintatuotot	1 542 660		1 542 660	1 174 083	76,11	368 577
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-11 999 480	-50 000	-12 049 480	-11 778 578	97,75	-270 902
Palvelujen ostot	-5 360 650		-5 360 650	-5 642 841	105,26	282 191
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-574 290		-574 290	-595 540	103,7	21 250
Avustukset				-150		150
Muut toimintakulut	-3 120 220		-3 120 220	-2 834 896	90,86	-285 324
Toimintakulut	-21 054 640	-50 000	-21 104 640	-20 852 006	98,8	-252 634
Toimintakate	-19 511 980	-50 000	-19 561 980	-19 677 923	100,59	115 943
Vuosikate	-19 511 980	-50 000	-19 561 980	-19 677 923	100,59	115 943
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-214 730		-214 730	-220 691	102,78	5 961
Poistot ja arvonalentumiset	-214 730		-214 730	-220 691	102,78	5 961
Tilikauden tulos	-19 726 710	-50 000	-19 776 710	-19 898 614	100,62	121 904
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-19 726 710	-50 000	-19 776 710	-19 898 614	100,62	121 904

Lukiokoulutus

	Budjetti	Bu- muutos	Ta+Lta1	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
	2021	2021	2021	2021 01- 12		€
****LUKIOKOULUTUS						
Toimintatuotot						
Maksutuotot	4 500		4 500	3 984	88,53	516
Tuet ja avustukset	35 000		35 000	64 813	185,18	-29 813
Muut toimintatuotot	3 400		3 400	1 324	38,95	2 076
Toimintatuotot	42 900		42 900	70 121	163,45	-27 221

Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 285 390		-1 285 390	-1 271 027	98,88	-14 363
Palvelujen ostot	-333 730		-333 730	-293 393	87,91	-40 337
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-56 950		-56 950	-57 599	101,14	649
Muut toimintakulut	-306 400		-306 400	-312 730	102,07	6 330
Toimintakulut	-1 982 470		-1 982 470	-1 934 749	97,59	-47 721
Toimintakate	-1 939 570	0	-1 939 570	-1 864 627	96,14	-74 943
Vuosikate	-1 939 570	0	-1 939 570	-1 864 627	96,14	-74 943
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 310		-1 310			-1 310
Poistot ja arvonalentumiset	-1 310		-1 310			-1 310
Tilikauden tulos	-1 940 880	0	-1 940 880	-1 864 627	96,07	-76 253
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-1 940 880	0	-1 940 880	-1 864 627	96,07	-76 253

Elämänlaatu palvelut

	Budjetti	Bu- muutos	Ta+Lta1	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
	2021	2021	2021	2021 01- 12		€
****ELÄMÄNLAATUPALVELUT						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	350 400	-180 000	170 400	165 202	96,95	5 198
Myyntituotot (sisäiset)				19 758		-19 758
Maksutuotot	270 070	-30 000	240 070	211 182	87,97	28 888
Tuet ja avustukset	166 000	-90 000	76 000	64 637	85,05	11 363
Muut toimintatuotot	49 900		49 900	43 707	87,59	6 193
Toimintatuotot	836 370	-300 000	536 370	504 487	94,06	31 883
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 949 480	130 800	-1 818 680	-1 796 298	98,77	-22 382
Palvelujen ostot	-680 500		-680 500	-568 530	83,55	-111 970
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-146 170		-146 170	-146 281	100,08	111
Avustukset	-173 500	-30 000	-203 500	-153 199	75,28	-50 301
Muut toimintakulut	-975 840		-975 840	-963 703	98,76	-12 137
Toimintakulut	-3 925 490	100 800	-3 824 690	-3 628 011	94,86	-196 679
Toimintakate	-3 089 120	-199 200	-3 288 320	-3 123 524	94,99	-164 796
Vuosikate	-3 089 120	-199 200	-3 288 320	-3 123 524	94,99	-164 796
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 340		-23 340	-8 847	37,9	-14 493
Poistot ja arvonalentumiset	-23 340		-23 340	-8 847	37,9	-14 493
Tilikauden tulos	-3 112 460	-199 200	-3 311 660	-3 132 371	94,59	-179 289
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	-3 112 460	-199 200	-3 311 660	-3 132 371	94,59	-179 289

Yleiskatsaus sivistystoimialaan v. 2021

Tulevaisuuden osaamista kaikille.

Hyvinvoiva jämsäläinen laadukkailla palveluilla, mielekkäällä tekemisellä, osallisuudella ja terveillä elämäntavoilla.

Sivistystoimiala on ollut v. 2021 kaupungin keskeinen hyvinvointipalveluja järjestävä, tuottava ja niille toimintaedellytyksiä varmentava toimiala.

Sivistyslautakunta kokoontui 13 kertaa ja käsiteltyjä asioita oli 161 §.

Sivistyslautakunta on asettanut valtuuston hyväksymille talousarviotavoitteille painopistealueet, joilla on yhtymäkohta hyvinvointikertomukseen. Painopistealueet on arvioitu lautakuntatasolla. Sivistyslautakunnan osoittamalla tuella ja luottamuksella on ollut keskeinen merkitys tavoitteiden ja painopistealueiden mukaisen toiminnan johtamistyössä.

Toimialan vuotta sävytti myös vuonna 2021 koronapandemia. Suositusten ja rajoitusten nopeatahtinen muuttuminen vaativat jatkuvaa valppautta ja seuranta esimiestasolta sekä henkilöstöltä vahvaa ammattillista otetta sopeuttaa työn tekemisessä. On kuitenkin paljon toimintaa, jota ei voida toteuttaa verkossa.

Muutosten johdosta tiedottamisen volyyymi oli vuoden 2020 tasolla. Tiedottaminen kohdentui yleistiedottamisena kuntalaisille ja kohdennettuina oppilaille, opiskelijoille, asiakkaille, perheille ja henkilöstölle. Toimialan valmiusjohtoryhmä kokoontui säännöllisesti käytännössä koko vuoden ajan.

Palvelutoiminnan muutokset puolestaan vaikuttivat talousarvion toteumaan. Erityisesti tuloarviota jouduttiin alkuperäisestä lisätalousarvioissa (asiakkailta kertyvät maksut) muuttamaan. Tämän johdosta valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen. Opetus- ja ministeriöltä haettiin ja saatiin avustuksia sekä taiteen perusopetuksen tulomenetyksiin että koronavaikutusten lieventämiseen / varhaiskasvatus, perusopetus-lukiokoulutus. Paitsi talouteen muutokset vaikuttivat ihmisten kokemaan hyvinvointiin, oppimiseen ja kehitykseen. Näitä vaikutuksia tullaan korjaamaan pitkään. Hoitovelan lisäksi olisi reilua puhua myös hyvinvointivelasta.

Tarkastuslautakunnalle annettiin 17.11.2021 seikkaperäinen raportti koronan vaikutuksista sivistystoimialaan Sivistyslautakunnalle asiasta raportoitiin kokouksissa ja vuoden 2021 tilanne kokonaisuudessaan kokouksessa 16.12.2021.

Ikäluokkien kehityksestä, palvelutarpeesta ja asiakasmääristä on arvioitu tulosalueiden kohdalla. V. 2021 lapsia syntyi 111. 1-5-vuotiaiden (589) osallistumisaste varhaiskasvatukseen kasvoi hieman ollen 77 % (451). Esioppilaiden määrä v. 2021 toteutui arvion mukaisena (157). Luonteensa mukaisesti lähipalveluna toteutettava varhaiskasvatus ja siitä johtuva palveluverkko vaikuttavat resurssien käyttöön. Perusopetuksen lv. 2020-2021 oppilasmäärä toteutui talousarvioon arvioidusti (1763). Oppilasmäärän vähenemä lv. 2020-2021 nähden noin 50 oppilaalla (1815). Oppilasennuste tuleville vuosille on laskeva. Lukion vv. 2021-2022 opiskelijamäärässä (198) jäätin hieman talousarvioon arvioidusta (215). Tulevat lukuvuodet ennakoivat

opiskelijamäärän hienoista kasvua. Ikäluokkien pienenemisestä johtuen 2030-luvulle mentäessä opiskelijaennuste on aleneva. Musiikkiopiston osalta nuorempien ikäluokkien pientymisen vaikutukset alkavat näkymään: ensimmäisen kerran tilinpäätöksessä 2020 ja nyt. Aiemmin vakiintunut opiskelijamäärä 400 on muuttunut noin 350 opiskelijaksi

Koronapandemian rajoitustoimet vaikuttivat elämänlaatupalvelujen asiakasmääriin. Rajoitustoimien päättymisen jälkeen ihmiset ovat toteuttaneet toimissaan varovaisuuden periaatetta. Työväenopiston opiskelijamäärä on arvioidun mukainen mutta tilanne muuttuu, kun huomioidaan kevään etäopetusjakso. Tällöin tosiasiallisesti opetukseen osallistuneiden määrä väheni 40 % arvioituun nähden. Kirjaston ja uimahallin asiakaskäynnit jäivät alle arvioidusta. Kirjaston osalta arvio alittiin noin 21 000 ollen vuoden 2020 toteuman tasolla. Kirjaston osalta pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -hankkeen toteutumisen arvioidaan lisäävän asiakaskäyntejä. Uimahallissa arvioidusta jäätiin vajaa 37 000. Asiakaskäyntien määrä alittiin vuoden 2020 toteuman. Mikäli vuosi 2022 on uimahallin avoinna pitämisen osalta suotuisa, asiakaskäynnit kasvavat.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toimintavuosi toteutui pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti niin talouden kuin laadun näkökulmasta. Valtionavustuksilla jatkettiin hankkeita, joilla vahvistetaan lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia ja henkilöstön osaamista. Aluejakoa uudistettiin muodostamalla kuudesta alueesta kolme. Esihenkilöiden tehtäviä uudistettiin niin, että jokaisella alueella toimii varhaiskasvatuksen aluepäällikkö ja pedagoginen asiantuntija työparina. Suurimpana haasteena oli kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien rekrytointi, joka on toki haasteena koko valtakunnan tasolla. Varhaiskasvatuksen palkkaohjelma käynnistyi ja sitä jatketaan myös tulevana vuosina.

Perusopetus ja lukiokoulutus

Toiminta ja talous toteutuivat pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti. Arvioinnin yhdenvertaisuutta parannettiin laatimalla päättöarvioinnin kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9. Keväällä 2021 päivitettiin paikallista opetussuunnitelmaa, perehdyttiin kriteereihin ja oppimisen tavoitteisiin sekä opetushenkilöstön arviointiosaamisen kehittämiseen.

Perusopetus on mukana yrityskylätoiminnassa. Yrityskylätoiminta on tarkoitettu 6. ja 9.-luokkalaisille oppilaille ja toiminnan sisällöt ovat osa yrittäjyyskasvatusta.

Koulutusmatkailua ei ole voitu toteuttaa, mutta vuoden 2021 aikana on tehty koulutusmatkailuhankkeen vakinaistamiseen liittyvää selvitystä. Tavoitteena on koulutusmatkailun uudelleen aloittaminen vuonna 2023, mikäli koronapandemia sen sallii.

Lukion uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8.2021 ensimmäisen vuoden opiskelijoilla. Uuden opetussuunnitelman tavoitteena on mm. hyvinvoinnin ja oppimisen tukeminen, yksilöllisten tarpeiden

huomioiminen, laaja-alainen osaaminen sekä oppiainerajat ylittävät opinnot.

Lukion opiskelijoita on mukana Gradia Jämsän järjestämässä urheiluvalmennuksessa. Vastaavasti Gradian opiskelijoita on lukiossa opiskelemassa tavoitteenaan kaksoistutkinto. Yhteistyö Jyväskylän avoimen yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa on tiivistynyt ja vuoden 2021 aikana on mm. valmisteltu huhtikuussa 2022 toteutettavaa lukiolaisten maakunnallista korkeakouluviikkoa

Oppivelvollisuus uudistus

Uudistuksen toimeenpanoa valmisteltiin ja uudistus astui voimaan 1.8.2021 alkaen. Talousarviossa oli varauduttu oppimateriaalien ja laitteiden maksuttomuuteen. Uudistus edellytti muutoksia perusopetuksen opetussuunnitelmaan /tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus ja ohjaussuunnitelma. Myös uudistukseen liittyvät toimivaltakysymykset päätettiin.

Tutkintoon valmentavan koulutuksen järjestämislupaa päätettiin olla hakematta. Taustalla Koulutuskyntäyhtymä Gradian päätös siitä, että toiminta järjestetään oppilaitosmuotoisesti ja palveluna omistajakunnille.

Uudistus edellytti henkilöresurssilisäystä oppilas- ja opiskelijahuoltoon ja oppilaanohjaukseen. Oppilas- ja opiskelijahuollossa Jämsän kaupungilla on muodollisesti ja tosiasiallisesti kelpoinen henkilökunta.

Uudistuksen käytännön yhteistyötä edistämään ja kehittämään perustettiin monialainen ohjaustiimi, jossa mm. kaupungin lisäksi edustettuina mm. Gradia Jämsä, Jämsän Kristillinen Kansanopisto, etsivä nuoristotyö.

Korkeakouluopetus

Korkeakouluopinnoista Jämsässä on toteutunut JAMK:n järjestämä muuntokoulutus lähihoitajasta sairaanhoitajaksi sekä yhteistyössä Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa järjestettävät erityispedagogiikan perusopinnot 35 op sekä taidehistorian ja taidekasvatuksen perusopinnot 35 op.

Korkeakouluopintoja koordinoiva työryhmä on kokoontui kolme kertaa vuoden 2021 aikana.

Elämänlaatu palvelut

Toiminta ja talous toteutuivat pääsääntöisesti tavoitteiden mukaisesti, kun otetaan huomioon talousarvio 2021 muutokset ja pandemiasta johtuvat tosialliset palvelutoimintaan asetetut reunaehdot. On paljon toimintaa, jota ei voida toteuttaa verkossa.

Koronapandemian vaikutukset palvelujen järjestämiseen, tuottamiseen ja toimintaedellystysten luomiseen olivat moninaiset ja laajat. Tämä näkyy mm. siinä, että avustusmäärärahoja jäi käyttämättä.

Taiteen perusopetusta pystyttiin järjestämään koko vuoden ajan lähiopetuksena. Musiikkileikkikouluryhmissä etäopetus on melko haastavaa. Työväenopiston syyskausi toteutui ehjästi lähiopetuksena. Lähiopetus on otettu ilolla vastaan.

Kirjaston tapahtumatuotantoa ei voitu toteuttaa arvioidusti, Joitakin kirjailijavierailuja toteutui virtuaalisesti ja kirjavinkkausta sosiaalisessa mediassa. Omatoimikirjastokonseptin toteuttamiseen, ict-hankintoihin ja

moniäänisen Jämsän ääni -tapahtumasarjaan saatiin aluehallintoviraston avustuksia. Nämä kaikki tukevat niitä suunnitelmia ja ajatuksia, mitä on olemassa pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta -kokonaisuuteen liittyen. Koulunuorisotyötä vahvistettiin toisella asteella merkittävästi Nuorten rinnalla koulussa -hankkeella. Valmisteltiin elintapa- ja liikuntaneuvonta -hanketta. Pälämäen kotiseutumuseon esineluettelointia digitalisointia jatkettiin. Museovirastolta saatiin tähän avustusta. Uimahallin sulku-aika oli todella pitkä. Rajoitustoimienkin aikana uimahallissa mahdollistettiin lääkinällinen kuntoutus ja opetussuunnitelman mukainen uinninopetus.

Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonta

Pääkirjasto-nuorisotila-neuvonnan suunnittelu ja toteutus käynnistyivät. Palvelukokonaisuus avautuu keväällä 2022. Henkilöstö osallistunut aktiivisesti suunnitteluun ja yhteisen toimintakulttuurin kehittämiseen. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehty mm. vammaisneuvosto, nuoret ja yhteistyötä jatketaan palvelukokonaisuuden avautumisen myötä. Samalla arvioidaan ja ideoidaan uusia yhteistyön muotoja.

Hanketoiminta

Sivistystoimissa on ollut vuonna 2021 n. 20 erilaista valtionavustuksella rahoitettua hanketta. Hankkeiden kokoluokka on vaihdellut 2 000 – 500 000 €. Hankkeiden avulla on pääosin palkattu määräaikaista työntekijöitä, esimerkiksi koulujen nuorisotyöntekijöitä, sosiaalihojaajia, resurssiopettajia, erityisopettajia sekä lisätty opinto-ohjaukseen käytettävää resurssia. Edellisvuosien valtionavustusten mahdollistamille toiminnoille on saatu jatkumoa uusilla hankkeilla; esimerkiksi varhaiskasvatuksen perhetyötä ja koulujen nuorisotyötä on pystytty tekemään hankkeiden avulla jo usean vuoden ajan.

Perusopetukseen, varhaiskasvatukseen, lukiokoulutukseen, taiteen perusopetukseen sekä vapaaseen sivistystyöhön saatiin koronavaikutusten lieventämiseen tarkoitettuja valtionavustuksia. Taiteen perusopetuksessa sekä vapaassa sivistystyössä avustuksilla on pystytty paikkamaan korona-ajasta johtuvia tulonmenetyksiä. Osa hankkeista on alkanut jo vuonna 2020. Monien avustusten käyttöaika on jatkettu automaattisesti vuoden 2021 loppuun korona-ajan vuoksi.

Virkarakenneuudistus

Laaja virkarakenneuudistus valmisteltiin ja otettiin käyttöön 1.8.2021 alkaen.

Maksut ja taksat

Vuoden 2021 ja lukuvuoden/toimintakauden 2021-2022 taksat ja maksut olivat vuoden 2020 mukaiset, lukuunottamatta varhaiskasvatusta (taustalla asiakasmaksulain muutos).

Henkilöstövoimavarojen toteutuminen (liite) on ennakoidun mukainen.

Toteumaa tarkasteltaessa on muistettava, että suunnittelussa vakinainen resurssi varataan vakinaisesti, sijainen kirjautuu määräaikaisten / on toteumassa määräaikaisten.

Talousarvion laadinnan yhteydessä henkilöstösuunnitelman henkilötyövuosiksi on arvioitu 460 htv, kun mukana ovat ylitunnit. HR-järjestelmän raportti tuottaa toteumaksi 451. Ylituntien kera (erillislaskenta) toteuma on 458.

Sivistystoimenjohtaja, taloussihteerit, varhaiskasvatusjohtaja, johtava rehtori, kehittämisspäällikkö-opistojen rehtori, kirjastopalvelupäällikkö ja vapaa-aikapalvelupäällikkö selvittivät osaltaan asiaa kokouksessa.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Hallintosääntö § 26, Lautakuntien ja alieläimistöjen johtokuntien tehtävät ja yleinen toimivalta

Ehdotus

Sivistystoimenjohtaja Leena Kilpeläinen

Sivistyslautakunta hyväksyy:

- esitetyn vuoden 2021 riskiarvioinnin raportin ja esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle hyväksymistä varten.
- esitetyn sivistystoimialan vuoden 2021 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen esittää sitä edelleen kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle hyväksymistä varten.

Sivistyslautakunta päättää, että sivistystoimenjohtaja voi tehdä tarvittavia tarkennuksia/korjauksia teksteihin ja tilinpäätöksen tunnuslukuihin.

Sivistyslautakunta esittää kiitoksensa toimialan henkilöstölle ja esimiehille vuodesta 2021, palvelutoiminnan ylläpitämisestä, sen vaatimista nopeista ja ketteristä muutoksista ja vastuullisesta työskentelystä. Ne eivät ole jääneet huomaamatta. Esimiesten ponnistelut päivittäisessä johtamistyössä, toimintaedellytysten turvaamisessa ja samanaikaisesti toiminnan kehittämisessä ansaitsevat tulla nostetuiksi esiin.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Ulla Patronen poistui klo 17.00.

Sini Käkönen paikalla klo 15.25-17.35.

Katja Pohjoismäki paikalla klo 17.05-18.20

Anita Lahtinen poistui klo 18.20.

Merja Mäkinen paikalla klo 17.35-19.05.